

Norrtälje kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Elmsta skola i Norrtälje kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrtälje kommun att senast den **4 november 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Norrtälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Att elevhälsan ges förutsättningar så att samtliga kompetenser arbetar förebyggande och hälsofrämjande och inte begränsas till det åtgärdande arbetet.
- Att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utformas genom kontinuerligt avsatt tid, till exempel inom ramen för elevhälsomötena, där elevhälsan utreder vilka behov av förebyggande och hälsofrämjande insatser som finns på skolan, planerar insatser, genomför samt följer upp effekterna av de genomförda insatserna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Norrtälje kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Att rektorn med lärare och övrig personal analyserar vad som påverkar och orsakar skolans kunskapsresultat.
- Att rektorn utifrån analysen beslutar om utvecklingsåtgärder.

- Att rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärderna, och vem eller vilka som ansvarar för genomförandet.
- Att rektorn följer upp att utvecklingsområdena genomförs.
- Att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete på Elmsta skola. Bristen består i att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar visserligen att skolan genomför vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser men att elevhälsans del i detta arbete är begränsad och att skolans elevhälsa främst arbetar med åtgärdande insatser. Tillsynen visar även att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete avseende kunskapsresultaten. Utredningen visar visserligen att det görs viss analys av kunskapsresultaten men att lärarna och elevhälsan inte deltar i arbetet.

Föreläggande

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Utredningen visar att det i viss mån genomförs förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan men att elevhälsans del i detta arbete är begränsad och att skolans elevhälsa främst arbetar med åtgärdande insatser i enskilda elevärenden. Bristen innebär att elevhälsan inte tydligt stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen betonas att det ska finnas en samlad elevhälsa och det framgår att elevhälsoarbetet förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal, samt med övriga personalgrupper på skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. (Prop. 2009/2010:165 s. 276.)

Av intervjun med representanter för elevhälsan och med lärarna framgår att elevhälsan inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Samtliga representanter för elevhälsan uppger i intervju att elevhälsan främst arbetar åtgärdande. Enligt representanterna har elevhälsan framförallt fokus på enskilda elevärenden och de beskriver att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inte hinns med. Även lärare uppger i intervju att elevhälsan saknar tid för att arbeta förebyggande och

hälsofrämjande och att det elevhälsan hinner göra är att "släcka bränder" och arbeta med individärenden. Av intervjun med elevhälsan framgår att det finns behov av förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan, bland annat avseende kost, sömn och skärmtid. En representant för elevhälsan berättar att hen har genomfört gruppinsatser i en årskurs på skolan men att det var främst som en åtgärdande insats utifrån ett behov som fanns i klassen. Visserligen uppger samtliga representanter för elevhälsan att lärarna arbetar med förebyggande insatser i klassrummen men representanterna säger också att elevhälsan saknar förutsättningar för att delta i detta arbete. Av lärarintervjun framgår att lärarna själva vid behov kan genomföra gruppsamtal med olika elevgrupper men att de önskar att framförallt kuratorn skulle ha möjlighet att hålla i dessa gruppsamtal istället för lärarna. Enligt flera lärare finns det många elever som mår dåligt och har behov av att få stöd från skolsköterskan och kuratorn men att det är svårt att få till då dessa kompetenser är på skolan en begränsad tid.

Även i intervjun med rektorn framgår att elevhälsans kompetenser inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn uppger att det inte genomförs så mycket förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan idag och att det behövs mer av den sortens insatser. Vidare säger rektorn att det har hänt att till exempel kuratorn har haft gruppsamtal med elevgrupper men att det då främst har varit i åtgärdande syfte. Av intervjun med rektorn framkommer även att den tid som de olika kompetenserna befinner sig på skolan inte är tillräcklig för att elevhälsan som en samlad enhet ska kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Rektorn lyfter fram att det framförallt är mer kuratortid som behövs på skolan, men att samtliga kompetenser inom elevhälsan saknar tidsmässiga förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då elevhälsans verksamhet vid Elmsta skola inte uppfyller skollagens krav föreligger skäl att förelägga Norrtälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Elmsta skolas systematiska kvalitetsarbete då varken lärarna eller övrig personal deltar i analysen av kunskapsresultaten. Däremot framgår det av utredningen att skolan, via elevenkäter på gruppnivå, följer upp, analyserar och beslutar om utvecklingsåtgärder avseende trygghet och studiero. Av utredningen framgår att rektorn följer upp kunskapsresultaten. Däremot framgår att lärare och övrig personal inte deltar i analysarbetet av kunskapsresultaten. Att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet försvårar förutsättningarna för rektorn att fatta beslut om relevanta åtgärder för att utveckla skolans verksamhet.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består av uppföljning, analys och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Utredningen visar att det görs viss analys av kunskapsresultaten men att lärarnas- och elevhälsans medverkan är begränsad. Av intervjun med lärarna framgår att de inte tar del av någon samlad kunskapsuppföljning uppdelad på årskurser eller ämnen. Även representanter för elevhälsan uppger att inte heller de har sett någon sammanställning av kunskapsresultaten avseende till exempel skillnader i olika ämnen eller hur resultaten ser ut för hela skolan. Lärarna uppger att de inte analyserar kunskapsresultaten men att det är något som planeras att göras. Flera lärare uppger att de i arbetslaget har lyft att det vore bra om lärarna tillsammans kunde diskutera sammanställningar av kunskapsresultaten och utvärdera vad som går bra, mindre bra och vad som behövs utvecklas. Enligt intervjun med rektorn analyseras resultaten på nationella prov tillsammans med lärare och speciallärare. Även av intervjun med representanter för elevhälsan framgår att lärarna analyserar resultaten på nationella prov. En lärare säger dock att skolan behöver bli bättre på att utvärdera resultaten på de nationella proven och att det är ett utvecklingsområde. Av elevhälsointervjun framgår att elevhälsans del i det systematiska kvalitetsarbetet främst består av att uppdatera skolans plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen har begärt att få ta del av skolans senaste systematiska kvalitetsarbete. I den inkomna kompletteringen saknas dock en sammanställning av skolans kunskapsuppföljning, redovisning av vad som kommit fram i analysarbetet samt vilka utvecklingsåtgärder som analysen resulterat i.

Av tillsynen framgår däremot att skolan följer upp, analyserar och beslutar om utvecklingsåtgärder avseende trygghet och studiero. Av samtliga intervjuer framgår att eleverna genomför trygghetsenkäter en gång per termin. Utöver det genomför huvudmannen en enkät som skolan tar del av. Rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan uppger i intervju att enkätresultaten analyseras av personalen och att det ligger till grund för beslutade utvecklingsåtgärder.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då det systematiska kvalitetsarbetet vid Elmsta skola inte uppfyller skollagens krav föreligger skäl att förelägga Norrtälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrtälje kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrtälje kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrtälje kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrtälje kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Möller

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Möller

X Indra Kullenberg

Föredragande
Signerat av: Indra Kullenberg

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Elmsta skola

Fakta om Elmsta skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Norrtälje kommun under våren 2019. Elmsta skola besöktes av Skolinspektionen den 20 och 21 mars 2019.

Elmsta skola är en kommunal skola i Norrtälje kommun. Elmsta skolas verksamhet omfattar förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. Vid tiden för tillsynsbesöket gick 154 elever på skolan varav 19 i förskoleklass.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 1

Av skolans egen redovisning framgår att 93 procent av eleverna nådde kunskapskraven i läsförståelse vid läsårsslut 2017/2018.

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2017/18 varierade andelen elever som nådde kravnivån på delproven i ämnet matematik mellan 85 procent och 100 procent. I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kravnivån på delproven mellan 92 och 100 procent.

Av skolans egen redovisning framgår att 83 procent av flickorna och 60 procent av pojkarna bedömdes nå kravnivån i ämnet svenska, 83 procent av flickorna och 100 procent av pojkarna i matematik, och 100 procent av eleverna i natur- och samhällsorienterande ämnen.

Årskurs 6

Skolverkets statistik visar att terminsbetygen våren 2018 i årskurs 6 varierade från en genomsnittlig betygspoäng på som lägst 12,0 i ämnet slöjd, till som högst 14,1 i naturorienterande ämnen (blockbetyg). Resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 6 läsåret 2017/2018 visar att i matematik fick eleverna vid skolan ett genomsnittlig provbetygs-poäng på 13,5 (i riket 12,3), i svenska 11,9 (i riket 13,6) och i engelska 13,2 (i riket 14,9).

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes vårterminen 2018 svarade 43 procent av eleverna i årskurs 5 att det stämmer ganska bra att de känner sig trygga i skolan.

När det gäller studiero svarar 43 procent av eleverna i årskurs 5 att det stämmer ganska bra att de har studiero på lektionerna. På påståendet På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet svarar dock 79 procent av de svarande i årskurs 5 att det stämmer helt och hållet eller ganska bra.